

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02-041/25-36284/2

Podgorica, 29.10.2025. godine

Za: MINISTARSTVO PROSVJETE, NAUKE I INOVACIJA, Vaka Đurovića b.b, Podgorica
gospođi, prof. dr Anđeli Jakšić Stojanović, ministarki

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju

Veza: Vaš akt broj: 28-011/25-4639/4 od 20.10.2024. godine

Poštovana gospođo Jakšić Stojanović,

Povodom *Predloga zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Dostavljenim Predlogom detaljnije se definiše organizovanje predškolskog vaspitanja i obrazovanja, preciznije je određena podjela djece u odnosu na uzrast. Takođe, novina je da se ustanovama propisuje obaveza da postupaju u skladu s rješenjem o utvrđenom stepenu podrške, čime se doprinosi inkluzivnosti i ravnopravnosti.

Osim navednog posebno je normirano mjesto i uloga asistenata za rani razvoj koji pruža dodatnu podršku djeci u skladu sa savremenim pristupima ranom učenju i razvoju. Predviđeno je sukcesivno zapošljavanje 300 pomenutih asistenata, uporedo sa izgradnjom novih vaspitnih jedinica.

U Izveštaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da implementacija dostavljenog Predloga ne zahtijeva izdvajanje dodatnih finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore u 2025. godini. Međutim u 2026. godini procijenjeno je da će trebati dodatna sredstva u iznosu od 420.000,00€, za zarade, opremu i materijal za 50 asistenata za rani razvoj.

Razmatrajući dostavljenu dokumentaciju, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta u načelu nema primjedbi na predmetni Predlog zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, uz napomenu da se pomenuta dodatna sredstva za implementaciju istog usklade sa sredstvima koja se Ministarstvu prosvjete, nauke i inovacija, planiraju godišnjim zakonom o budžetu i Srednjoročnim budžetskim okvirom.

S poštovanjem,

MINISTAR
Novica Vuković

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Postojeći zakonski okvir ne obezbjeđuje dovoljno efikasan sistem predškolskog vaspitanja, što dovodi do problema u praksi i otežava rad ustanova, a neophodno je i usklađivanje sa novom zakonskom regulativom, odnosno sa Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju kao i ispunjenje cilja iz Strategije reforme obrazovanja 2025-2035. Godine. Sa ovim Zakonom riješiće se svi nedostaci, pravne praznine i neusklađenosti.

Postojeći Zakon, i pored ranijih izmjena i dopuna, ne pruža u dovoljnoj mjeri odgovore na potrebe savremenog sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja, niti u potpunosti prati preporuke međunarodnih akata i dobre prakse u ovoj oblasti. Posebno je uočena potreba da se unaprijedi dostupnost usluga u ruralnim i manje razvijenim područjima, kao i da se preciznije uredi uloga i odgovornosti roditelja, predškolskih ustanova i zaposlenih.

Predlogom zakona detaljnije je definisano organizovanje predškolskog vaspitanja i obrazovanja i preciznije je određena podjele djece u odnosu na uzrast, odnosno definisano je da djeca do tri godine pripadaju jaslicama, a djeca od tri godine vrtičkim grupama.

Takođe, Predlogom zakona se precizno definišu vrste programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja (primarni program, program pripreme za školu, specijalizovani programi, programi po posebnim pedagoškim principima i drugi programi), njihova namjena, obim i način realizacije. Na ovaj način se sistem čini jasnijim i preglednijim, kako za ustanove, tako i za korisnike usluga. Ova podjela ima za cilj jasno razgraničenje vrsta usluga koje predškolske ustanove pružaju, sa ciljem podizanja kvaliteta vaspitno-obrazovnog procesa i lakšeg praćenja rezultata i dostupnosti usluga. Za svaku navedeni Program precizno je definisana podjela nadležnosti u odnosu na utvrđivanje i donošenje određenog programa.

Rok za donošenje Godišnjeg programa rada je utvrđen. Sadržaj istog je detaljnije razrađen što umnogome olakšava rukovođenje ustanovom i nadzor rada u predškolskim ustanovama (Zavod za školstvo).

Ono što je novina i značajno, po prvi put se uvodi Kalendar rada predškolskog vaspitanja i obrazovanja, čime se jasno definiše vrijeme organizovanja vaspitno-obrazovnog rada u predškolskim ustanovama u toku nastavno-radne godine.

Ovim Predlogom zakona predviđena je mogućnost organizovanja rada u režimu dežurstva tokom mjeseci kada je smanjena potreba za radom (januar, jul i avgust), čime se roditeljima pruža sigurnost da će imati dostupnu ustanovu u periodima godišnjih odmora. Ova izmjena doprinosi organizacionoj fleksibilnosti ustanova i odgovara na stvarne potrebe porodica.

Upis djece, uključujući pribavljanje potrebnih potvrda, detaljno je normiran, uz mogućnost elektronskog upisa.

Novina u odnosu na stari Zakon je mogućnost pokretanje postupka jedinstvenog vještačenja invaliditeta na osnovu potvrde o sistematskom ljekarskom pregledu djeteta. Precizno je uređeno da prava djece s posebnim obrazovnim potrebama proističu iz statusa i stepena podrške utvrđenog kroz postupak jedinstvenog vještačenja invaliditeta. Ustanovama se propisuje obaveza da postupaju u skladu s rješenjem o utvrđenom stepenu podrške, čime se doprinosi inkluzivnosti i ravnopravnosti.

Takođe, precizirano je da ustanove sa roditeljima zaključuju ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obaveze, čime se jača pravna sigurnost obje strane i unapređuje transparentnost u poslovanju ustanova.

Izmijenjeni su uslovi za stručne saradnike, umjesto dosadašnjih koji definišu da stručni saradnik može biti lice koje ima VII nivo okvira kvalifikacija, podnivo jedan (240 ili 300 CSPK-a), sada je izmijenjeno na način da stručni saradnik može biti lice koje ima VI nivo okvira kvalifikacija (180 kredita CSPK-a) ili VII nivo okvira kvalifikacija, podnivo jedan (240, odnosno 300 kredita CSPK-a) odgovarajućeg profila (psiholog, pedagog, defektolog-logoped, socijalni radnik, nutricionista, bibliotekar i dr.).

Posebno je normirano mjesto i uloga asistenta za rani razvoj koji pruža dodatnu podršku djeci u skladu sa savremenim pristupima ranom učenju i razvoju. Reformskom Agendom Crne Gore 2024-2027. planirana je izgradnja novih vaspitnih jedinica i obezbjeđivanje 1.800 novih mjesta za djecu u javnim predškolskim ustanovama. Uporedo s izgradnjom novih vaspitnih jedinica, planirano je i zapošljavanje oko 300 izvršioca za brigu o najmlađima. Takođe, Strategijom ranog i predškolskog obrazovanja 2021-2025, kao jedna od slabosti sistema u SWOT analizi podvlači se nedovoljan broj angažovanih vaspitača i stručnih saradnika u PU, u nekim opštinama evidentan je i deficit ponude, odnosno nedostatak vaspitno-stručnog kadra na evidenciji Zavoda za zapošljavanje. Takođe, do sada u Crnoj Gori nije bilo moguće steći do sada stručnu kvalifikaciju asistenta za rani razvoj, pa je potreba za ovom kvalifikacijom evidentna, jer će omogućiti da u kratkom vremenskom period dobijemo kadar koji će pomoći

vaspitačima u radu, doprinijeće da okruženje u kojem borave naši najmlađi bude bezbjednije i u konačnom doprinijeti da se unaprijedi kvalitet rada i poveća obuhvat predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem.

Ova pozicija uvodi se u skladu s modernim pedagoškim principima koji podrazumijevaju dodatnu stručnu podršku djeci s razvojnim kašnjenjem ili rizikom u najranijem uzrastu. Očekivani efekat je poboljšanje kvaliteta rada s djecom kroz ranu intervenciju i podršku.

Dodatno je obrazloženo organizovanje interaktivnih služba, vrijeme trajanje istih i uzrast djeteta. Na ovaj način smanjuju se regionalne razlike i podiže ukupni obuhvat djece predškolskim obrazovanjem.

Jasnije je definisan način vođenja pedagoške i drugih evidencija koje je kadar u obavezi da vodi. Na osnovu navedenih evidencija izdaju se potvrde o pohađanju programa ispisnice i druge javne isprave u skladu sa zakonom.

Zdravstvena njega, normativi i standardi pravilne ishrane djece su propisani u Predlogu zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, čime se dodatno stavlja akcenat na dobrobit i zdravlje najmlađih. U prethodnoj godini Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija izradilo je Normative za ishranu djece u predškolskim ustanovama u saradnji sa Institutom za javno zdravlje. Usvajanjem i implementacijom Normativa u predškolskim ustanovama žele se obezbijediti jednake mogućnosti u pogledu kvalitetne, raznovrsne i količinski balansirane ishrane po uzrastima za svu djecu u Crnoj Gori.

Ukoliko bi se zadržao postojeći zakonski okvir bez izmjena, obrazovni sistem bi ostao bez alata za efikasno reagovanje na ove izazove. Nedovoljno precizno normirane oblasti, poput podjele djece u odnosu na uzrast, nejasno definisane vrste programa, rokovi za donošenje Godišnjeg programa rada, bez Klendara rada predškolskog vaspitanja i obrazovanja, nedovoljno definisana dežurstva po vrtićima, upis djece koji nije bio normiran, bez preciznijih definisanih potvrda o sistematskom ljekarskom pregledu djeteta, nedovoljno preciziran Ugovor kojima se uređuju prava i obaveze između roditelja i ustanova, bez procedura o vođenju pedagoške evidencije za sve učesnike u izvođenju vaspitno-obrazovnog rada, neuklađenosti uslova za stručne saradnike sa evropskim standardima i nedostatak normativa i standarda za pravilnu ishranu djece u predškolskim ustanovama, dovele bi do stagnacije u razvoju sistema, smanjenja kvaliteta obrazovanja i otežanog usklađivanja sa evropskim standardima. Time bi bio usporen reformski proces i umanjene mogućnosti za izgradnju savremenog, funkcionalnog i pravednog obrazovnog sistema.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

Cilj donošenja novog Zakona je:

- unapređenje kvaliteta usluga predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
- precizno definisanje obrazovnih programa rada;
- uvođenje novog kadrovskog profila – asistenta za rani razvoj;
- digitalizacija evidencije i administracije;
- uvođenje normative i standarda pravilne ishrane i higijene
- uvođenje kalendara rada predškolskog vaspitanja i obrazovanja
- uređivanje posebnih oblika rada u vanrednim periodima (dežurstva);
- izmjena uslova za stručne saradnike;
- stvaranje uslova za ravnomjernu dostupnost usluga na teritoriji Crne Gore, uključujući organizaciju interaktivnih službi u manjim i udaljenim sredinama.
- precizno se uređuje pitanje prava djece s posebnim obrazovnim potrebama u skladu sa Zakonom o jedinstvenom vještačenju invaliditeta djece s posebnim obrazovnim potrebama, čime se doprinosi njihovoj inkluziji u obrazovni sistem i regulisanje upisa istih.

Ovi ciljevi su u potpunosti usklađeni sa strateškim dokumentima Vlade Crne Gore, uključujući Program rada Vlade i Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija, standardima EU, Strategijom reforme obrazovanja 2025 -2035. i Planom rasta.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa)?**
- **Obrazložiti preferiranu opciju.**

U cilju ispunjavanja definisanih ciljeva i rješavanja identifikovanih problema u obrazovno-vaspitnom sistemu, Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju predstavlja preferiranu opciju. Ova opcija omogućava sveobuhvatan i pravno obavezujući odgovor na uočene nedostatke, kroz precizno normiranje oblasti kao što su: podjela djece u odnosu na uzrast, vrste programa, rok za donošenje Godišnjeg programa rada, Klendar rada predškolskog vaspitanja i obrazovanja, dežustva po vrtićima, elektronski upis djece , potvrda o sistematskom ljeakarskom pregledu djeteta, Ugovor kojima se uređuju prava i obaveze između roditelja i ustanova, vođenje pedagoške evidencije za sve učesnike u izvođenju vaspitno-obrazovnog rada, uslovi za stručne saradnike i normativi i standardi za pravilnu ishranu djece u predškolskim

ustanovama. Time se stvaraju jasna pravila za sve učesnike u obrazovanju i unapređuje pravna sigurnost, transparentnost i efikasnost sistema.

Predložena zakonska rješenja predstavljaju najefikasniji pristup u postizanju definisanih ciljeva, jer omogućavaju sistemsku, pravno održiva i operativno primjenjiva rješenja za ključne izazove. Ona su u potpunosti usklađena sa strateškim dokumentima Vlade Crne Gore i potrebama obrazovnog sistema, čime se stvaraju uslovi za kontinuiran i sveobuhvatan razvoj obrazovno-vaspitnog rada.

Predložena zakonska rješenja pružaju najpotpuniju osnovu za rješavanje postojećih problema i ostvarivanje postavljenih ciljeva, dok status quo i neregulatorne opcije ostavljaju prostor za održavanje postojećih ograničenja i produžavanje sistemskih slabosti.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne?
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)?
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti?
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Zakon će imati direktan i pozitivan uticaj na djecu, roditelje, zaposlene i predškolske ustanove.

Zakon ne uvodi nove poslovne barijere, niti izaziva opterećenja za privredu ili građane. Zakon podstiče transparentnost u zapošljavanju i imenovanju zaposlenih, smanjuje prostor za zloupotrebe i doprinosi jačanju integriteta i odgovornosti u predškolskim ustanovama.

Ovim propisom podržava se stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu, i mogućnost zaposlenja potrebnog kadra usljed povećanja broja korisnika usluga. Mogućnost saradnje sa malim i velikim preduzećima.

Pozitivni efekti zakona višestruko nadmašuju potencijalna opterećenja.

Zbog velikog broja djece u grupama i sigurnosti djece opravdano je da se uvede novi kadar – asistenti za rani razvoj, koji će biti podrška vaspitačima.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?

- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Za implementaciju propisa nijesu potrebna dodatna sredstva iz budžeta za 2025. godinu, niti nastaju međunarodne finansijske obaveze. Sredstva za pojedine mjere, poput zapošljavanja asistenata za rani razvoj, planiraće se sukcesivno kroz redovne godišnje budžete.

Za zapošljavanje ovog kadra sredstva će biti predviđena Nacrtom budžeta za 2026. godinu kod aktivnosti Podrška realizaciji predškolskog programa Planirano je zapošljavanje do 50 asistenata za rani razvoj u narednoj godini a potrebna sredstva za finansiranje njihovih zarada, opreme i materijala za rad iznosiće oko 420.000,00 eura godišnje.

Propis je fiskalno održiv, ne opterećuje građane ni privredu, a donosi dugoročne koristi za kvalitet, efikasnost i pravičnost vaspitno obrazovnog sistema.

Predlog zakona ne podrazumijeva obavezu donošenja podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni, odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Za izradu Predloga zakona nije korišćena ekspertska podrška.

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija u vaspitno-obrazovnom radu („Službeni list CG”, br. 41/18), Ministarstvo je na zvaničnom sajtu objavilo Javni poziv za predlaganje predstavnika/ce nevladine organizacije u radnoj grupi za pripremu Nacrta zakona o predškolsko vaspitanju i obrazovanju na koji se niko nije prijavio.

Takođe, saglasno Uredbi, Ministarstvo je 25. jula 2025. godine objavilo poziv za javnu raspravu o Nacrtu zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju, koja je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva, na internet stranici Ministarstva prosvjete, nauke i inovacija (Javna rasprava o Nacrtu zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju).

Nakon završene javne rasprave Ministarstvo je sačinilo Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi koji je objavilo na svojoj internet stranici sa rezimeom dostavljenih predloga, primjedbi i sugestija i razlozima za njihovo prihvatanje, odnosno neprihvatanje (link: Izvještaj o sprovedenoj Javnoj raspravi - Nacrt Zakona o predškolskom vaspitanju).

Primjedbe, predlozi i sugestije su sagledane i sve koje su predstavljale doprinos poboljšanju zakonskog teksta, prihvaćene su i ugrađene u Predlog zakona.

Ministarstvo je, na tekst Predloga zakona dobilo pozitivno mišljenje Sekretarijata za zakonodavstvo.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

Ne postoje prepreke u implementaciji propisa.

Mjere koje će se sprovoditi uključuju donošenje podzakonskih akata, obuke, tehničku podršku vrtićima, evaluaciju vaspitno-obrazovnog kadra i stručnih saradnika.

Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva je broj sprovedenih samoevaluacija i eksternih evaluacija, definisanje ishoda programa, smanjenje deficita kadra, broj obnovljenih licenci, nivo uključenosti roditelja i sl.

Za praćenje primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija i Zavod za školstvo.

Datum i mjesto

Podgorica, 20. oktobar 2025. godine

Starješina

Andela Jurić-Stojanović

**ZAKON
O PREDŠKOLSKOM VASPITANJU I OBRAZOVANJU**

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje, kao dio jedinstvenog vaspitno-obrazovnog sistema, ostvaruje se na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom.

Djelatnost

Član 2

Predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem ostvaruje se vaspitanje i obrazovanje djece, vodi briga o djeci i pruža podrška roditeljima u poboljšanju kvaliteta života porodice i djece.

Obuhvat djece

Član 3

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje obuhvata djecu do polaska u osnovnu školu.

Dostupnost predškolskog vaspitanja i obrazovanja

Član 4

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje je jednako dostupno svakom djetetu i ne može biti neposredno ili posredno ograničeno po osnovu: pola, rase, boje kože, jezika, vjere, nacionalnog, etničkog, socijalnog ili drugog porijekla, posebnih obrazovnih potreba ili drugog ličnog svojstva ili okolnosti, u skladu sa posebnim propisom.

Ciljevi

Član 5

Ciljevi predškolskog vaspitanja i obrazovanja su:

- 1) stvaranje uslova za život, igru i razvoj djece;
- 2) razvijanje sposobnosti razumijevanja i prihvatanja sebe i drugih;
- 3) razvijanje sposobnosti za dogovaranje, uz uvažavanje različitosti i učestvovanje u grupi;
- 4) razvijanje sposobnosti prepoznavanja emocija i podsticanje emotivnog doživljavanja i izražavanja;
- 5) njegovanje radoznalosti, istraživačkog duha, mašte i intuicije, kao i razvijanje mišljenja;
- 6) podsticanje jezičkog razvoja, kao vještine komunikacije, stvaralačkog i kreativnog korišćenja govora;
- 7) razvijanje interesovanja djece da kroz igru i zabavu usvajaju strani jezik;
- 8) podsticanje doživljavanja umjetničkih djela i umjetničkog izražavanja;

- 9) bogaćenje dječjeg iskustva kroz različite tipove aktivnosti iz svakodnevnog života;
- 10) podsticanje tjelesnog i motoričkog razvoja;
- 11) razvijanje samostalnosti, higijenskih navika i brige za zdravlje;
- 12) razvijanje pozitivnog odnosa prema prirodi i zaštiti životne sredine;
- 13) razvijanje sposobnosti razumijevanja i usvajanja osnovnih socijalnih, moralnih i drugih vrijednosti;
- 14) razvijanje svijesti o jednakosti i ravnopravnosti polova.

Organizovanje

Član 6

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje ostvaruje se u predškolskoj ustanovi, osnovnoj školi, obrazovnom centru i resursnom centru (u daljem tekstu: ustanova), kao i u porodici, u skladu sa ovim zakonom.

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje u ustanovi organizuje se u jaslicama i vrtićima, zavisno od uzrasta djece.

U jaslicama borave djeca uzrasta do tri godine života, a u vrtićima djeca od tri godine života do polaska u osnovnu školu.

Pravo na izbor programa

Član 7

Roditelj ima pravo da, u skladu sa interesovanjima i potrebama djeteta, izabere program predškolskog vaspitanja i obrazovanja, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Djeca sa posebnim obrazovnim potrebama

Član 8

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim obrazovnim potrebama ostvaruje se u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 9

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 10

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **radna godina u predškolskom vaspitanju i obrazovanju** je period u kojem se realizuje program predškolskog vaspitanja i obrazovanja;

2) **program predškolskog vaspitanja i obrazovanja** (u daljem tekstu: obrazovni program) je najšire definisana programska orijentacija za izvođenje vaspitno-obrazovnog rada;

3) **vaspitna grupa** predstavlja grupu djece strukturiranu po uzrastu, pedagoškim normativima i brojnosti;

4) **vaspitna jedinica** je dio predškolske ustanove van sjedišta ustanove koji obuhvata jednu ili više vaspitnih grupa;

5) **privatni vaspitač** je nastavnik predškolskog vaspitanja i obrazovanja angažovan po potrebi za realizaciju osnovnih programskih zahtjeva sa djetetom u porodici.

II. ORGANIZACIJA VASPITNO-OBRAZOVNOG RADA

Obrazovni program

Član 11

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje ostvaruje se prema obrazovnom programu. Obrazovni program realizuje se u javnoj i privatnoj ustanovi.

Obrazovni program sadrži teorijsko-naučne pretpostavke programa, ciljeve i zadatke programa, uzrast djece, vrste, obim i trajanje vaspitno-obrazovnog rada, planiranje, način izvođenja i dr.

Vrste obrazovnih programa

Član 12

Vrste obrazovnih programa su: primarni program, program pripreme djece za osnovnu školu, specijalizovani program, program po posebnim pedagoškim načelima i drugi programi, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Programi iz stava 1 ovog člana realizuju se prema mogućnostima ustanove, u skladu sa potrebama i interesovanjima djece i roditelja.

Ustanova može organizovati povremene programe u prirodi i programe turističkog karaktera, u skladu sa primarnim programom.

Odluku o organizovanju rada u smislu stava 3 ovog člana, uz pribavljeno mišljenje Savjeta roditelja, donosi upravni odbor ustanove.

Primarni program

Član 13

Primarnim programom, pored elemenata iz člana 11 stav 3 ovog zakona, utvrđuju se program pripreme djece za osnovnu školu i program engleskog jezika.

Primarni program realizuje se kao cjelodnevni program u trajanju od šest do devet časova ili kao poludnevni program u trajanju od četiri do šest časova.

Program engleskog jezika realizuje se za djecu uzrasta od tri godine do polaska u osnovnu školu.

Program pripreme djece za osnovnu školu

Član 14

Programom pripreme djece za osnovnu školu utvrđuje se sadržaj kontinuiranih ili povremenih aktivnosti koje se mogu organizovati jednom ili više puta nedjeljno i mora biti u skladu sa primarnim programom.

Ustanova mora da realizuje program pripreme djece za osnovnu školu za djecu koja nijesu uključena u primarni program, u skladu sa interesovanjem roditelja.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, program pripreme djece za osnovnu školu ustanova organizuje u vremenu i terminima koji ne remete njen redovan rad.

Program pripreme djece za osnovnu školu realizuje se za djecu uzrasta od pet godina života do polaska u osnovnu školu, u trajanju do tri časa.

Ako se program pripreme djece za osnovnu školu donosi kao poseban obrazovni program, pored elemenata iz stava 1 ovog člana, mora da sadrži i elemente iz člana 11 stav 3 ovog zakona.

Specijalizovani program

Član 15

Specijalizovanim programom, pored elemenata iz člana 11 stav 3 ovog zakona, utvrđuje se sadržaj vaspitno-obrazovnog rada u skladu sa posebnim interesovanjima djeteta za pojedina područja vaspitno-obrazovnog rada (muzička, dramska, likovna, kulturna, sportska, strani jezici i dr.).

Specijalizovani program realizuje se više puta nedjeljno, u trajanju od jednog do tri časa, u skladu sa mogućnostima ustanove i interesovanjima djece i roditelja.

Za specijalizovane programe roditelji plaćaju naknadu čiju visinu utvrđuje upravni odbor ustanove, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove prosvjete (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Program po posebnim pedagoškim načelima

Član 16

Program po posebnim pedagoškim načelima koji izvodi privatna ustanova postaje javno važeći program kad Nacionalni savjet za obrazovanje (u daljem tekstu: Savjet) utvrdi da je taj program priznat od strane odgovarajućeg međunarodnog udruženja, uz prethodno pribavljeno mišljenje Zavoda za školstvo.

Drugi programi

Član 17

Ustanova može da, u skladu sa prostornim i kadrovskim mogućnostima i potrebama djece i roditelja, organizuje program boravka djece, kao i druge programe za animaciju i zabavu djece.

Za programe iz stava 1 ovog člana roditelji plaćaju naknadu čiju visinu utvrđuje upravni odbor ustanove, uz saglasnost Ministarstva.

Način organizovanja programa iz stava 1 ovog člana utvrđuje se statutom ustanove.

Utvrđivanje programa

Član 18

Primarni program donosi Ministarstvo, na predlog Savjeta.

Program pripreme djece za osnovnu školu utvrđuje ustanova, uz saglasnost Ministarstva.

Specijalizovani program i druge programe utvrđuje ustanova, uz saglasnost Ministarstva, uz prethodno pribavljeno mišljenje Savjeta.

Godišnji program rada

Član 19

Ustanova donosi godišnji program rada, do 30. septembra.

Godišnjim programom rada ustanove bliže se utvrđuju: organizacija rada i materijalno-tehnički uslovi za rad, oblici, sadržaji i raspored aktivnosti vaspitno-obrazovnog rada, vrste obrazovnih programa, način vršenja samoevaluacije, stručno usavršavanje zaposlenih, druga djelatnost ustanove, obim i način usvajanja higijenskih navika i brige za zdravlje kod djece, projekti koji se realizuju u ustanovi, oblici, sadržaj rada i raspored izvršavanja planiranih zadataka (direktora, upravnog odbora, stručnih organa, savjeta roditelja, stručnih saradnika i ostalih zaposlenih), podaci o timovima, komisijama i drugim radnim tijelima, načini i oblici saradnje sa roditeljima, jedinicom lokalne samouprave, organima, organizacijama i dr.

Organizacija rada i Kalendar vaspitno-obrazovnog rada

Član 20

Vaspitno-obrazovni rad u ustanovi organizuje se u toku radne godine u predškolskom vaspitanju i obrazovanju koja traje od 1. septembra tekuće do 31. avgusta naredne godine, s tim što se, po pravilu, u periodu od 15. jula do 31. avgusta u ustanovi organizuje dežurstvo.

Dežurstvo, u smislu stava 1 ovog člana, podrazumijeva organizaciju vaspitno-obrazovnog rada u pojedinim vaspitnim jedinicama ustanove, zavisno od mogućnosti ustanove i potreba i interesa djece i roditelja.

Ustanova je dužna da do 1. jula utvrdi broj djece koja će biti uključena u vaspitno-obrazovni rad i vaspitne jedinice u kojima će se organizovati vaspitno-obrazovni rad u periodu dežurstva, kao i da informaciju o tome učini dostupnom roditeljima na odgovarajući način.

U vaspitno-obrazovni rad u ustanovi u periodu dežurstva mogu biti uključena djeca koja su u istoj radnoj godini u predškolskom vaspitanju i obrazovanju upisana u primarni program.

Odluku o organizovanju vaspitno-obrazovnog rada u periodu dežurstva donosi upravni odbor ustanove, uz saglasnost Ministarstva, u skladu sa Kalendarom vaspitno-obrazovnog rada u predškolskom vaspitanju i obrazovanju.

Vrijeme organizovanja vaspitno-obrazovnog rada u ustanovama u toku radne godine u predškolskom vaspitanju i obrazovanju utvrđuje se Kalendarom vaspitno-obrazovnog rada u predškolskom vaspitanju i obrazovanju, koji donosi Ministarstvo, po pravilu, do 1. septembra.

Radno vrijeme ustanove

Član 21

Odluku o radnom vremenu donosi upravni odbor ustanove, na predlog direktora, uz saglasnost nadležnog organa lokalne uprave.

Odluka iz stava 1 ovog člana donosi se zavisno od sadržaja obrazovnog programa koji se realizuje, u skladu sa potrebama i interesovanjima djece i roditelja, kao i klimatskim i drugim uslovima sredine.

Vaspitne grupe

Član 22

U ustanovi se organizuju vaspitne grupe.

U zavisnosti od uzrasta djece, broj upisane djece u vaspitnoj grupi za primarni program je:

- 1) 8 za djecu do jedne godine;
- 2) 12 za djecu do dvije godine;
- 3) 14 za djecu od dvije do tri godine;
- 4) 10 za djecu u mješovitoj grupi do tri godine;
- 5) 20 za djecu od tri do četiri godine;
- 6) 24 za djecu od četiri do pet godina;
- 7) 25 za djecu od pet do šest godina;
- 8) 20 za djecu u mješovitoj grupi od tri do šest godina.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, broj djece u vaspitnoj grupi može se povećati, po odobrenju Ministarstva.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako su u vaspitnu grupu uključena djeca sa posebnim obrazovnim potrebama, broj djece u toj vaspitnoj grupi može se smanjiti, po odobrenju Ministarstva.

Ustanova može upisati djecu uzrasta do jedne godine ako za to postoje prostorno-tehnički uslovi.

Broj djece u vaspitnim grupama za program pripreme djece za osnovnu školu, specijalizovane i druge programe utvrđuje se tim programima.

Vaspitne jedinice

Član 23

Ustanova može imati vaspitne jedinice van svog sjedišta.

Odluku o organizovanju vaspitne jedinice javne ustanove donosi Ministarstvo.

Odluku o organizovanju vaspitne jedinice privatne ustanove donosi osnivač.

Upis djece

Član 24

Upis djece u ustanovu vrši se, po pravilu, u toku maja, na osnovu javnog oglašavanja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, upis djece može se vršiti tokom cijele godine, u zavisnosti od mogućnosti ustanove.

Upis djece vrši se, po pravilu, elektronskim putem.

Uz zahtjev za upis djeteta u ustanovu dostavlja se potvrda o sistematskom ljeakarskom pregledu djeteta, čiji sadržaj propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

Za dijete sa posebnim obrazovnim potrebama, uz zahtjev za upis djeteta u ustanovu dostavlja se rješenje o usmjeravanju djece sa posebnim obrazovnim potrebama, odnosno rješenje o jedinstvenom vještačenju invaliditeta.

Ustanova može pokrenuti postupak usmjeravanja djece sa posebnim obrazovnim potrebama, odnosno jedinstvenog vještačenja invaliditeta, na osnovu potvrde iz stava 4 ovog člana, u skladu sa posebnim zakonom.

Direktor ustanove obrazuje komisiju koja ocjenjuje ispunjenost uslova i sačinjava spisak djece za upis u ustanovu.

Bliži način upisa djece u javnu ustanovu propisuje Ministarstvo.

Ugovor

Član 25

Međusobna prava i obaveze između ustanove i roditelja djeteta uređuju se ugovorom.

Sadržaj ugovora iz stava 1 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Privremeno isključenje iz ustanove

Član 26

Djeca koja boluju zarazne bolesti mogu se privremeno isključiti iz ustanove na osnovu ljekarskog nalaza, odnosno preporuka organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, u skladu sa statutom ustanove.

Djeca iz stava 1 ovog člana uključuju se u ustanovu na osnovu potvrde izabranog doktora medicine za djecu iz javne zdravstvene ustanove, kojom se potvrđuje da je dijete zdravstveno sposobno, odnosno da uključivanje djeteta u ustanovu ne predstavlja rizik za širenje zarazne bolesti.

III. VASPITAČI, NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I DRUGI

Vaspitno-stručni kadar

Član 27

Vaspitno-obrazovni rad u ustanovi obavljaju: vaspitač, nastavnik i stručni saradnik.

Vaspitno-obrazovni rad sa djecom u vaspitnoj grupi obavlja vaspitač.

Vaspitno-obrazovni rad na realizaciji specijalizovanog programa obavlja vaspitač, odnosno nastavnik odgovarajućeg profila, u skladu sa zakonom.

Vaspitno-obrazovni rad sa djecom u porodici obavlja privatni vaspitač.

Vaspitno-obrazovni rad za program engleskog jezika obavlja nastavnik engleskog jezika.

Stručni saradnik pruža pomoć vaspitaču, nastavniku, medicinskoj sestri i asistentu za rani razvoj u obavljanju stručnih poslova.

Njegu i preventivnu zaštitu djece uzrasta do tri godine obavlja medicinska sestra pedijatrijskog smjera, odnosno zdravstveni tehničar.

Preventivnu zaštitu djece uzrasta od tri godine do polaska u školu obavlja medicinska sestra pedijatrijskog smjera, odnosno zdravstveni tehničar (u daljem tekstu: medicinska sestra na prijemu djece).

Asistent za rani razvoj pruža pomoć vaspitaču i medicinskoj sestri iz stava 7 ovog člana u obavljanju poslova.

Uslovi za vaspitno-stručni kadar

Član 28

Vaspitač može biti lice koje je završilo dvogodišnji studijski program predškolskog vaspitanja i obrazovanja, odnosno VI nivo okvira kvalifikacija (180 kredita CSPK-a) ili VII

nivo okvira kvalifikacija, podnivo jedan (240, odnosno 300 kredita CSPK-a) za predškolsko vaspitanje i obrazovanje.

Nastavnik engleskog jezika može biti lice koje ima VII nivo okvira kvalifikacija, podnivo jedan (240, odnosno 300 kredita CSPK-a) ili nastavnik engleskog jezika koji je završio dvogodišnji studijski program engleskog jezika.

Stručni saradnik može biti lice koje ima VI nivo okvira kvalifikacija (180 kredita CSPK-a) odgovarajućeg profila (pedagog, defektolog-logoped, socijalni radnik, nutricionista, bibliotekar i dr.) ili VII nivo okvira kvalifikacija, podnivo jedan (240, odnosno 300 kredita CSPK-a) odgovarajućeg profila (psiholog, pedagog, defektolog-logoped, socijalni radnik, nutricionista, bibliotekar i dr.)

Medicinska sestra na prijemu djece, medicinska sestra, odnosno zdravstveni tehničar može biti lice koje ima najmanje IV nivo okvira kvalifikacija, podnivo jedan (najmanje 240 kredita CSPK-a).

Asistent za rani razvoj može biti lice koje ima najmanje IV nivo okvira kvalifikacija, podnivo jedan (najmanje 240 kredita CSPK-a) i odgovarajuću nacionalnu stručnu kvalifikaciju.

Vaspitač, nastavnik, stručni saradnik, medicinska sestra, zdravstveni tehničar, medicinska sestra na prijemu djece i asistent za rani razvoj imaju obavezu kontinuiranog stručnog usavršavanja u oblasti pedagoških, zdravstveno-higijenskih i bezbjednosnih standarda, naročito u oblasti ishrane djece, prevencije zaraznih bolesti, fizičkog i mentalnog razvoja i zaštite djece od nasilja.

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje u porodici

Član 29

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje u porodici obavlja privatni vaspitač, kao osnovnu djelatnost.

Troškove predškolskog vaspitanja i obrazovanja u porodici plaća roditelj.

Privatni vaspitač može obavljati predškolsko vaspitanje i obrazovanje u porodici, ako:

- 1) ispunjava uslove za vaspitača propisane ovim zakonom;
- 2) nije u radnom odnosu;
- 3) se prijavi nadležnom organu lokalne uprave i nadležnoj prosvjetnoj inspekciji.

Način organizovanja predškolskog vaspitanja i obrazovanja u porodici propisuje Ministarstvo, na predlog Savjeta.

Način vođenja, sadržaj i obrazac evidencije o privatnim vaspitačima propisuje Ministarstvo.

Sanitarno-higijenski pregled

Član 30

Lica koja obavljaju vaspitno-obrazovni rad u ustanovi i drugi zaposleni koji rade neposredno sa djecom, kao i privatni vaspitač moraju biti, u toku godine, najmanje jedanput sanitarno-higijenski pregledani, u skladu sa zakonom.

Norma

Član 31

U okviru nedjeljnog radnog vremena vaspitač, nastavnik engleskog jezika i stručni saradnik imaju 26 časova neposrednog vaspitno-obrazovnog rada sa djecom.

U okviru radnog vremena iz stava 1 ovog člana, nastavnik engleskog jezika ima 30 minuta rada u jednoj vaspitnoj grupi, dva puta sedmično.

U okviru nedjeljnog radnog vremena asistent za rani razvoj, medicinska sestra, odnosno zdravstveni tehničar iz člana 27 stav 7 ovog zakona ima najmanje 30 časova neposrednog rada sa djecom.

Radno vrijeme medicinske sestre na prijemu djece iznosi 40 časova nedjeljno.

Ostalo radno vrijeme vaspitača, nastavnika engleskog jezika, stručnog saradnika, asistenta za rani razvoj i medicinske sestre, odnosno zdravstvenog tehničara iz člana 27 stav 7 ovog zakona raspoređuje se u skladu sa statutom ustanove.

Biblioteka igračaka i knjiga

Član 32

Vaspitno-stručni kadar iz člana 27 ovog zakona, kroz program jačanja roditeljskih kompetencija, pruža podršku, vrši edukaciju i afirmiše ulogu roditelja i podstiče korišćenje potencijala roditelja kroz biblioteku igračaka i knjiga.

Biblioteku igračaka i knjiga čine: razvojno prilagođene igračke i knjige, literatura za roditelje i vaspitače, kao i ostali didaktički materijal za razvoj djece.

U biblioteci igračaka i knjiga roditelj, pored besplatnog korišćenja igračaka, knjiga, specijalizovanih didaktičkih sredstava za rad sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama i ostalog razvojno-stimulativnog materijala, dobija i informacije i praktične instrukcije o načinu stimulisanja razvoja djeteta, čime se podstiče sveobuhvatan razvoj djeteta kod kuće.

Program jačanja roditeljskih kompetencija iz stava 1 ovog člana donosi ustanova.

Interaktivna služba

Član 33

Ustanova kojoj gravitiraju udaljena seoska područja, po pravilu, organizuje interaktivne službe za djecu uzrasta od tri godine.

Interaktivnu službu čine vaspitač i stručni saradnik, u skladu sa obrazovnim programom.

Interaktivna služba daje instrukcije roditeljima, promoviše i realizuje programe i aktivnosti koje se odnose na razvoj djeteta i sl.

Interaktivna služba može se organizovati jednom ili više puta nedjeljno, u trajanju do tri časa, u skladu sa potrebama i interesima djece i roditelja.

Interaktivna služba realizuje se kroz kućne posjete ili u posebno prilagođenim prostorima, uz saglasnost Ministarstva.

Pedagoška i druge evidencije

Član 34

U ustanovi se vodi jedinstvena pedagoška i druge evidencije i to: radna knjiga, matična knjiga djece, ljetopis ustanove, portfolio djeteta, evidencija ovlašćenih lica koja mogu preuzeti dijete iz ustanove i dr.

Vaspitno-stručni kadar iz člana 27 ovog zakona, kao i privatni vaspitač, vodi evidencije o svom radu.

Evidencija iz st. 1 i 2 ovog člana vodi se u pisanom ili elektronskom obliku.

Bliži način vođenja i sadržaj pedagoške i drugih evidencija iz stava 1 ovog člana, kao i evidencija iz stava 2 ovog člana koje vode vaspitač, nastavnik, stručni saradnik i privatni vaspitač, propisuje Ministarstvo.

Bliži način vođenja i sadržaj evidencija iz stava 2 ovog člana koje vode medicinska sestra, odnosno zdravstveni tehničar iz člana 27 stav 7 ovog zakona i asistent za rani razvoj propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Javne isprave

Član 35

Na osnovu podataka iz evidencija iz člana 34 ovog zakona, ustanova koja realizuje javno važeće obrazovne programe izdaje javne isprave, i to: potvrdu o pohađanju obrazovnog programa, ispisnicu i druge javne isprave u skladu sa zakonom.

Sadržaj i obrasce javnih isprava iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Zdravstvena njega

Član 36

Djeca u ustanovi stiču znanja i vještine kojima se razvija samostalnost, higijenske navike i briga za zdravlje, odnosno osnovnu zdravstvenu njegu.

Osnovna zdravstvena njega u ustanovi ostvaruje se u skladu sa normativima i standardima higijene i pravilne ishrane djece, koje donosi organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Higijensko-sanitarne mjere u ustanovi

Član 37

Higijensko-sanitarne mjere u ustanovi vrše se u skladu sa normativima i standardima higijene prostora i opreme ustanove, koje donosi organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja, uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva.

Troškovi boravka i ishrane djeteta

Član 38

Troškove boravka i ishrane, odnosno boravka djeteta u ustanovi plaća roditelj u skladu sa ugovorom kojim se uređuju međusobna prava i obaveze između roditelja i ustanove.

Visinu troškova boravka i ishrane, odnosno boravka djeteta u javnoj ustanovi utvrđuje upravni odbor ustanove, uz saglasnost Ministarstva.

Troškove boravka i ishrane, odnosno boravka djeteta samohranog roditelja u javnoj ustanovi, samohrani roditelj plaća u visini 50% visine troškova boravka i ishrane, odnosno boravka utvrđene na način iz stava 2 ovog člana.

Troškove boravka i ishrane, odnosno boravka djeteta bez roditeljskog staranja, djeteta čiji su roditelji korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice i djeteta iz najosjetljivijih grupa stanovništva (djeteta sa smetnjama i teškoćama u razvoju i djeteta koje ima teškoće uzrokovane socijalnim, jezičkim i kulturološkim preprekama) u javnoj

ustanovi, plaća centar za socijalni rad na čijoj je teritoriji prebivalište djeteta, odnosno roditelja.

Sredstva ostvarena po osnovu plaćanja troškova boravka koriste se za poboljšanje uslova boravka djece, uz saglasnost Ministarstva.

Određivanje troškova

Član 39

Visina troškova boravka i ishrane, odnosno boravka djeteta u javnoj ustanovi određuje se na osnovu broja članova porodičnog domaćinstva, visine prihoda po članu domaćinstva i broja djece iz domaćinstva upisanih u ustanovu.

Visinu troškova iz stava 1 ovog člana, kao i raspodjelu sredstava koja su ostvarena po osnovu plaćanja troškova boravka propisuje Ministarstvo.

IV. NADZOR

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 40

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo.

V. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaj pravnih i odgovornih lica

Član 41

Novčanom kaznom od 500 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj ustanova, ako:

- 1) ne ostvaruje propisani program vaspitno-obrazovnog rada (čl. 12 - 17);
- 2) ne donese godišnji program rada (član 19);
- 3) sa roditeljom djeteta ugovorom ne uredi međusobna prava i obaveze (član 25);
- 4) ne vodi propisanu evidenciju (član 34).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u ustanovi novčanom kaznom od 30 eura do 1.000 eura.

VI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 42

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja podzakonskih akata iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se podzakonski akti koji su bili na snazi do dana stupanja na snagu ovog zakona, ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Usklađivanje rada ustanova

Član 43

Ustanove su dužne da usklade svoju organizaciju, rad i opšte akte sa ovim zakonom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Odlaganje primjene

Član 44

Odredbe člana 24 st. 5 i 6 ovog zakona, u dijelu koji se odnosi na jedinstveno vještačenje invaliditeta, primjenjivaće se od dana početka sprovođenja postupaka jedinstvenog vještačenja invaliditeta, u skladu sa zakonom kojim se uređuje jedinstveno vještačenje invaliditeta.

Prestanak važenja

Član 45

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni list RCG”, broj 64/02 i „Službeni list CG”, br. 49/07, 80/10, 40/16 i 47/17).

Stupanje na snagu

Član 46

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

Obrazloženje

I Ustavni osnov za donošenje Predloga zakona

Ustavni osnov za donošenje predloga ovog Zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje Predloga zakona

Donošenje Predloga zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ima za cilj potrebno usaglašavanje s Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju, kao i sa Zakonom o jedinstvenom vještačenju invaliditeta i sa Zakonom o dopunama zakona o vaspitanju i obrazovanju djece s posebnim obrazovnim potrebama.

Donošenje novog Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ima za cilj unapređenje i modernizaciju pravnog okvira kojim se uređuje oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja, usklađivanje s međunarodnim standardima, kao i otklanjanje uočenih nedostataka u primjeni vežećih propisa.

Postojeći Zakon, i pored ranijih izmjena i dopuna, ne pruža u dovoljnoj mjeri odgovore na potrebe savremenog sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja, niti u potpunosti prati preporuke međunarodnih akata i dobre prakse u ovoj oblasti.

Posebno je uočena potreba, da se unaprijedi dostupnost usluga u ruralnim i manje razvijenim područjima.

Cilj donošenja Predloga zakona je:

- unapređenje kvaliteta usluga predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
- precizno definisanje odredbi organizacije vaspitno-obrazovnog rada,
- precizira se sadržaj Godišnjeg programa rada, te rok za donošenje istog;
- precizno definisanje odredbi kojim se propisu vrste obrazovnih programa;
- unapređenje odredbi kojim se uređuje vaspitno- stručno kadar, odnosno propisuju uslovi za asistenta za rani razvoj;
- preciziraju odredbe kojim se propisuju evidencije i izdavanje javnih isprava;
- uvođenje normativa i standarda higijene i pravilne ishrane djece;
- uvođenje normative i standarda higijene prostora i opreme u ustanovi;
- uvođenje Kalendara vaspitno -obrazovnog rada,

- preciziraju odrebe u vezi upisa djece,
- uređivanje vaspitno obrazovnog rada u periodu dežurstva;
- stvaranje uslova za ravnomjernu dostupnost usluga na teritoriji Crne Gore, uključujući organizaciju interaktivnih službi u manjim i udaljenim sredinama;
- uskladjuju se odredbe o upisu djece s posebnim obrazovnim potrebama sa Zakonom o jedinstvenom vještačenju invaliditeta djece s posebnim obrazovnim potrebama, čime se doprinosi njihovoj inkluziji u obrazovni sistem i regulisanje upisa istih.

III Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Predlogom Zakona preciznije je definisano organizovanje predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Takođe se propisuje značenje pojma radna godina u predškolskom vaspitanju i obrazovanju.

Definišu se vrste programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja. Tako se propisuje da su vrste obrazovnog programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja: primarni program, program pripreme za djece za osnovnu školu, specijalizovani program, program po posebnim pedagoškim načelima i drugi program. Osim toga, propisuje se i njihov sadržaj, kao i način realizacije. Na ovaj način se sistem čini jasnijim i preglednijim, kako za ustanove, tako i za korisnike usluga. Ova podjela ima za cilj jasno razgraničenje vrsta usluga, koje predškolske ustanove pružaju, sa ciljem podizanja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada i lakšeg praćenja rezultata i dostupnosti usluga.

Za svaku vrstu obrazovnih programa predškolskog vaspitanja i obrazovanje precizno je definisana podjela nadležnosti u odnosu donošenje određenog programa.

Rok za donošenje Godišnjeg programa rada je propisan Zakonom. Sadržaj Godišnjeg programa rada je detaljnije razrađen, što umnogome olakšava rukovođenje ustanovom i nadzor rada u predškolskim ustanovama (Zavod za školstvo).

Po prvi put se uvodi Kalendar vaspitno –obrazovnog rada, čime se jasno definiše vrijeme organizovanja vaspitno-obrazovnog rada u predškolskim ustanovama u toku radne godine.

Novim Zakonom predviđena je mogućnost organizovanja vaspitno-obrazovnog rada u periodu dežurstva. Takođe, propisano je da odluku o organizovanju vaspitno-obrazovnog rada u periodu dežurstva donosi upravni odbor ustanove, uz saglasnost Ministarstva, u skladu sa Kalendarom vaspitno-obrazovnog rada u predškolskom vaspitanju i obrazovanju. Ova izmjena doprinosi organizacionoj fleksibilnosti ustanova i odgovara na stvarne potrebe porodica.

Propisano je i da Odluku o radnom vremenu zavisno od sadržaja obrazovnog programa koji se realizuje, u skladu sa potrebama i interesovanjima roditelja i djece, kao

i klimatskim i drugim uslovima sredine, donosi upravni odbor ustanove, na predlog direktora, uz saglasnost organa lokalne samouprave.

Upis djece, uključujući pribavljanje potrebnih potvrda, detaljno je normiran, uz mogućnost elektronskog upisa.

Novina je i je mogućnost ustanove da pokrene postupak jedinstvenog vještačenja invaliditeta na osnovu potvrde o sistematskom lječarskom pregledu djeteta.

Takođe, precizirano je da ustanove sa roditeljima zaključuju ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obaveze, čime se jača pravna sigurnost obje strane i unapređuje transparentnost u poslovanju ustanova.

Preciziraju se odrebe vaspitno stručnog – kadra. Tako se zamjenjuje pojam “trijažna sestra”, pojmom “medicinska sestra na prijemu djece u ustanovu”. Takođe, uvode se asistenti za rani razvoj koji pružaju dodatnu pomoć vaspitaču i medicinskoj sestri. Propisuju se uslovi za asistente za rani razvoj, kao i norma. Na navedeni način ostrvaruje se podrška djeci u skladu sa savremenim pristupima ranom učenju i razvoju. Reformskom Agendom Crne Gore 2024-2027. planirana je izgradnja novih vaspitnih jedinica i obezbjeđivanje 1.800 novih mjesta za djecu u javnim predškolskim ustanovama. Uporedo s izgradnjom novih vaspitnih jedinica, planirano je i zapošljavanje oko 300 izvršioca za brigu o najmlađima. Takođe, Strategijom ranog i predškolskog obrazovanja 2021-2025, kao jedna od slabosti sistema u SWOT analizi je nedovoljan broj angažovanih vaspitača i stručnih saradnika u ustanovama. Osim navedenog, u nekim opštinama evidentan je i nedostatak vaspitno-stručnog kadra na evidenciji Zavoda za zapošljavanje. Takođe, do sada u Crnoj Gori, nije bilo moguće steći do sada stručnu kvalifikaciju asistenta za rani razvoj, pa je potreba za ovom kvalifikacijom velika. Dakle, biće omogućeno da u kratkom vremenskom periodu obezbijedimo kadar, koji će pomoći vaspitačima u radu, te doprinijeti da okruženje u kojem borave djeca bude bezbjednije. Na taj način, unaprijediće se kvalitet rada i povećati obuhvat predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem, u skladu s modernim pedagoškim principima.

Dodatno je precira odredba kojom se uređuju interaktivne službe, vrijeme trajanje istih i uzrast djeteta. Na ovaj način smanjuju se regionalne razlike i podiže ukupni obuhvat djece predškolskim obrazovanjem.

Jasnije je definisan način vođenja pedagoške i drugih evidencija koje je vaspitno - stručni kadar u obavezi da vodi. Na osnovu navedenih evidencija, propisuje se izdavanje javnih isprava.

Predlogom zakona, propisuje se donošenje normative i standarda higijene i pravilne ishrane djece, čime se dodatno stavlja akcenat na dobrobit i zdravlje najmlađih. Na taj način se doprinosi obezbjeđivanju jednakih mogućnosti u pogledu kvalitetne, raznovrsne i količinski balansirane ishrane po uzrastima za svu djecu u Crnoj Gori.

IV Usklađenost sa pravom Evropske unije

a) Usklađenost sa primarnim izvorima prava EU:

UFEU, Dio treći, Politika i unutrašnje akcije Unije, Glava XII – Obrazovanje, stručno osposobljavanje, omladina i sport (čl. 165 i 166) – potpuno usklađeno.

52011SC 1608 Prateći dokument uz saopštenje Komisije Evropskom parlamentu, Savjetu, Evropskom ekonomskom i socijalnom odboru i Odboru regiona „Obrazovanje i obuka za pametnu, održivu i inkluzivnu Evropu“, Analiza sprovođenja strateškog okvira za evropsku saradnju u obrazovanju i obuci (ET2020) - Analiza zemalja – potpuno usklađeno.

b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava EU:

Ne postoji sekundarni izvor prava EU koji se neposredno odnosi na oblast predškolskog obrazovanja s kojim bi se predloženi zakon mogao porediti.

c) Usklađenost s ostalim izvorima prava EU:

Ne postoji izvor prava ove vrste.

V Procjena finansijskih sredstava za sprovođenje propisa

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna dodatna sredstva iz Budžeta Crne Gore, osim redovnih sredstava koja se opredjeljuju za finansiranje predškolskih ustanova.

VI Razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku

Ne predviđa se donošenje ovog Zakona po hitnom postupku.

Obrazloženje

I Ustavni osnov za donošenje Predloga zakona

Ustavni osnov za donošenje predloga ovog Zakona sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je predviđeno da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje Predloga zakona

Donošenje Predloga zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ima za cilj potrebno usaglašavanje s Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju, kao i sa Zakonom o jedinstvenom vještačenju invaliditeta i sa Zakonom o dopunama zakona o vaspitanju i obrazovanju djece s posebnim obrazovnim potrebama.

Donošenje novog Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju ima za cilj unapređenje i modernizaciju pravnog okvira kojim se uređuje oblast predškolskog vaspitanja i obrazovanja, usklađivanje s međunarodnim standardima, kao i otklanjanje uočenih nedostataka u primjeni vežećih propisa.

Postojeći Zakon, i pored ranijih izmjena i dopuna, ne pruža u dovoljnoj mjeri odgovore na potrebe savremenog sistema predškolskog vaspitanja i obrazovanja, niti u potpunosti prati preporuke međunarodnih akata i dobre prakse u ovoj oblasti.

Posebno je uočena potreba, da se unaprijedi dostupnost usluga u ruralnim i manje razvijenim područjima.

Cilj donošenja Predloga zakona je:

- unapređenje kvaliteta usluga predškolskog vaspitanja i obrazovanja;
- precizno definisanje odredbi organizacije vaspitno-obrazovnog rada,
- precizira se sadržaj Godišnjeg programa rada, te rok za donošenje istog;
- precizno definisanje odredbi kojim se propisu vrste obrazovnih programa;
- unapređenje odredbi kojim se uređuje vaspitno- stručno kadar, odnosno propisuju uslovi za asistenta za rani razvoj;
- preciziraju odredbe kojim se propisuju evidencije i izdavanje javnih isprava;
- uvođenje normativa i standarda higijene i pravilne ishrane djece;
- uvođenje normative i standarda higijene prostora i opreme u ustanovi;
- uvođenje Kalendara vaspitno -obrazovnog rada,

- preciziraju odrebe u vezi upisa djece,
- uređivanje vaspitno obrazovnog rada u periodu dežurstva;
- stvaranje uslova za ravnomjernu dostupnost usluga na teritoriji Crne Gore, uključujući organizaciju interaktivnih službi u manjim i udaljenim sredinama;
- uskladjuju se odredbe o upisu djece s posebnim obrazovnim potrebama sa Zakonom o jedinstvenom vještačenju invaliditeta djece s posebnim obrazovnim potrebama, čime se doprinosi njihovoj inkluziji u obrazovni sistem i regulisanje upisa istih.

III Objašnjenje osnovnih pravnih instituta

Predlogom Zakona preciznije je definisano organizovanje predškolskog vaspitanja i obrazovanja.

Takođe se propisuje značenje pojma radna godina u predškolskom vaspitanju i obrazovanju.

Definišu se vrste programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja. Tako se propisuje da su vrste obrazovnog programa predškolskog vaspitanja i obrazovanja: primarni program, program pripreme za djece za osnovnu školu, specijalizovani program, program po posebnim pedagoškim načelima i drugi program. Osim toga, propisuje se i njihov sadržaj, kao i način realizacije. Na ovaj način se sistem čini jasnijim i preglednijim, kako za ustanove, tako i za korisnike usluga. Ova podjela ima za cilj jasno razgraničenje vrsta usluga, koje predškolske ustanove pružaju, sa ciljem podizanja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada i lakšeg praćenja rezultata i dostupnosti usluga.

Za svaku vrstu obrazovnih programa predškolskog vaspitanja i obrazovanje precizno je definisana podjela nadležnosti u odnosu donošenje određenog programa.

Rok za donošenje Godišnjeg programa rada je propisan Zakonom. Sadržaj Godišnjeg programa rada je detaljnije razrađen, što umnogome olakšava rukovođenje ustanovom i nadzor rada u predškolskim ustanovama (Zavod za školstvo).

Po prvi put se uvodi Kalendar vaspitno –obrazovnog rada, čime se jasno definiše vrijeme organizovanja vaspitno-obrazovnog rada u predškolskim ustanovama u toku radne godine.

Novim Zakonom predviđena je mogućnost organizovanja vaspitno-obrazovnog rada u periodu dežurstva. Takođe, propisano je da odluku o organizovanju vaspitno-obrazovnog rada u periodu dežurstva donosi upravni odbor ustanove, uz saglasnost Ministarstva, u skladu sa Kalendarom vaspitno-obrazovnog rada u predškolskom vaspitanju i obrazovanju. Ova izmjena doprinosi organizacionoj fleksibilnosti ustanova i odgovara na stvarne potrebe porodica.

Propisano je i da Odluku o radnom vremenu zavisno od sadržaja obrazovnog programa koji se realizuje, u skladu sa potrebama i interesovanjima roditelja i djece, kao

i klimatskim i drugim uslovima sredine, donosi upravni odbor ustanove, na predlog direktora, uz saglasnost organa lokalne samouprave.

Upis djece, uključujući pribavljanje potrebnih potvrda, detaljno je normiran, uz mogućnost elektronskog upisa.

Novina je i je mogućnost ustanove da pokrene postupak jedinstvenog vještačenja invaliditeta na osnovu potvrde o sistematskom ljekarskom pregledu djeteta.

Takođe, precizirano je da ustanove sa roditeljima zaključuju ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obaveze, čime se jača pravna sigurnost obje strane i unapređuje transparentnost u poslovanju ustanova.

Preciziraju se odrebe vaspitno stručnog – kadra. Tako se zamjenjuje pojam "trijažna sestra", pojmom "medicinska sestra na prijemu djece u ustanovu". Takođe, uvode se asistenti za rani razvoj koji pružaju dodatnu pomoć vaspitaču i medicinskoj sestri. Propisuju se uslovi za asistente za rani razvoj, kao i norma. Na navedeni način ostrvaruje se podrška djeci u skladu sa savremenim pristupima ranom učenju i razvoju. Reformskom Agendom Crne Gore 2024-2027. planirana je izgradnja novih vaspitnih jedinica i obezbjeđivanje 1.800 novih mjesta za djecu u javnim predškolskim ustanovama. Uporedo s izgradnjom novih vaspitnih jedinica, planirano je i zapošljavanje oko 300 izvršioca za brigu o najmlađima. Takođe, Strategijom ranog i predškolskog obrazovanja 2021-2025, kao jedna od slabosti sistema u SWOT analizi je nedovoljan broj angažovanih vaspitača i stručnih saradnika u ustanovama. Osim navedenog, u nekim opštinama evidentan je i nedostatak vaspitno-stručnog kadra na evidenciji Zavoda za zapošljavanje. Takođe, do sada u Crnoj Gori, nije bilo moguće steći do sada stručnu kvalifikaciju asistenta za rani razvoj, pa je potreba za ovom kvalifikacijom velika. Dakle, biće omogućeno da u kratkom vremenskom periodu obezbijedimo kadar, koji će pomoći vaspitačima u radu, te doprinijeti da okruženje u kojem borave djeca bude bezbjednije. Na taj način, unaprijediće se kvalitet rada i povećati obuhvat predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem, u skladu s modernim pedagoškim principima.

Dodatno je precira odredba kojom se uređuju interaktivne službe, vrijeme trajanje istih i uzrast djeteta. Na ovaj način smanjuju se regionalne razlike i podiže ukupni obuhvat djece predškolskim obrazovanjem.

Jasnije je definisan način vođenja pedagoške i drugih evidencija koje je vaspitno - stručni kadar u obavezi da vodi. Na osnovu navedenih evidencija, propisuje se izdavanje javnih isprava.

Predlogom zakona, propisuje se donošenje normative i standarda higijene i pravilne ishrane djece, čime se dodatno stavlja akcenat na dobrobit i zdravlje najmlađih. Na taj način se doprinosi obezbjeđivanju jednakih mogućnosti u pogledu kvalitetne, raznovrsne i količinski balansirane ishrane po uzrastima za svu djecu u Crnoj Gori.